

Paper - Wetsvoorstel elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz)

De zorg voor ouderen staat de komende jaren voor een grote verandering. De vergrijzing zorgt voor een sterk stijgende vraag naar ouderenzorg, in het verpleeghuis maar vooral ook thuis. Tegelijkertijd is de arbeidsmarkt op dit moment zo georganiseerd dat het niet in staat is om deze stijgende zorgvraag te ondersteunen. De toekomstige zorg voor ouderen en chronisch zieken vraagt om meer ketenbrede samenwerking. Digitalisering en met name ook een goede gegevensuitwisseling is daarbij een essentiële voorwaarde. De Wegiz is in die zin een belangrijke en noodzakelijke aanvulling op bestaande wet- en regelgeving.

In dit paper vraagt ActiZ uw aandacht voor een aantal kaders die onvoldoende expliciet zijn in het wetsvoorstel:

- Artikel 1.4.3b "op interoperabele wijze" te vervangen door "conform DIZRA-principes"
- Een artikel op te nemen over een open API-strategie
- Privacy en security by design als kader
- Als basisprincipe voor generieke functies open source te benoemen

Toelichting

Samenwerking rond de zorg voor cliënten en patiënten is voor de VVT een kernwaarde. Patiënten revalideren of herstellen in de VVT na operaties of krijgen zorg aan huis in samenspraak met huisartsen, fysiotherapeuten of andere zorgverleners. Tevens willen cliënten beschikken over hun eigen gezondheids- en zorggegevens. Het veilig uitwisselen van medische gegevens is daarom essentieel.

Helaas is op dit moment de VVT-sector praktisch niet aangesloten op bestaande infrastructuren ('snelwegen') die in de cure-sector al jarenlang gebruikt worden, zoals het Landelijk Schakelpunt (LSP) en XDS-netwerken (voor het delen van röntgenbeelden en onderzoeksrapporten). Dat leidt voor zorgprofessionals tot onnodig overtypen en eindeloos zoeken en bellen voor informatie over hun nieuwe cliënt. Dit kan slimmer en toekomstbestendiger. De Wegiz biedt in dat licht de kans om grote stappen vooruit te zetten. Mede dankzij het versnellingsprogramma InZicht dat het ministerie van VWS ondersteunt en een aantal softwareleveranciers die in een open source community software bouwen waarmee relatief snel, eenvoudig en goedkoop, gegevens uitgewisseld kunnen worden. Kortom elektronische, gestructureerde gegevensuitwisseling moet dringend geregeld worden. Dit is het moment en de kans om daadwerkelijk stappen te zetten.

Wat moet de Wegiz bevatten voor toekomstbestendige gegevensuitwisseling?

➤ **Stimuleer uitwisseling via DIZRA-principes**

Voor de VVT is het belangrijk dat de wet ervoor zorgt dat generieke functies (o.a. identificatie, authenticatie, autorisatie, logging) infrastructuuronafhankelijk zijn. Oftewel dat ze zelfstandig werken

op alle infrastructures zoals het LSP en de verschillende XDS-netwerken. Is dit niet het geval dan zou iedere VVT-organisatie op meerdere infrastructures en systemen aangesloten moeten worden vanwege de centrale positie van de wijkverpleging in het netwerk rond de cliënt (in de communicatie met de huisartsenzorg alleen al worden meerdere met systemen gewerkt). Dat is uiterst bewerkelijk voor de wijkverpleegkundigen, brengt hoge administratieve lasten met zich mee en is kostbaar voor zorgorganisaties. En het is ook nog eens onnodig: een aantal softwareleveranciers in de VVT-sector heeft een open source oplossing ontwikkeld die infrastructuuronafhankelijk werkt.

Om dit te bewerkstelligen zou de Wegiz naar de DIZRA-principes moeten verwijzen. De DIZRA biedt uitgangspunten, instrumenten, kennisthema's en praktische richtlijnen voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig informatiestelsel.¹ Essentieel voor een toekomstbestendige ouderenzorg en ketenbrede gegevensuitwisseling. Het bestaat uit negen principes waar op dit moment de wet er een van bevat: "het delen van gegevens vindt plaats op interoperabele wijze". Maar als de Wegiz echt een duurzaam, toekomstbestendig en betaalbaar informatiestelsel in de zorg wil ontwikkelen dan moeten naast interoperabiliteit alle DIZRA-principes worden opgenomen in de wet.

- *ActiZ roept de minister en de Kamerleden op om in artikel 1.4.3b "op interoperabele wijze" te vervangen "conform DIZRA-principes".*

Voorbeelden DIZRA-Principes

- *Het informatiestelsel hanteert een **gelijk speelveld voor alle leveranciers**: Afspraken worden gemaakt over het gebruik van standaarden, niet over het gebruik van een product of dienst. Iedere organisatie kiest haar eigen leveranciers voor het implementeren van de standaarden.*
- *Semantische en technische interoperabiliteit wordt in het informatiestelsel gerealiseerd door te kiezen voor **open internationale standaarden**. Iedere deelnemer aan het stelsel moet voldoen aan de standaarden die zijn afgesproken.*

➤ **Zorg in de wet voor artikel over API-strategie**

Op dit moment ontbreekt er een duidelijke artikel over een API-strategie in de wet. Terwijl dit wel nodig is voor elektronische, gestructureerde gegevensuitwisseling. Open API's maken rechtstreekse gegevensuitwisseling van bron naar bron mogelijk, hierdoor zijn geen extra (dure) tussenpartijen (leveranciers) nodig die een koppeling maken; dat scheelt werk en kosten voor zorgorganisaties. ActiZ adviseert om een dergelijk artikel alsnog toe te voegen aan de wet, voor de inhoud van de open API-strategie kan Nictiz worden geraadpleegd.² Stel daarnaast alle leveranciers verplicht gegevens te delen via API's die in overeenstemming met deze richtlijn gebouwd zijn.

- *ActiZ roept op om een artikel in de wet op te nemen over de open API-strategie. Betrek het Informatieberaad Zorg om de open API-strategie te bepalen en stel alle leveranciers verplicht gegevens te delen via API's die in overeenstemming met deze richtlijn gebouwd zijn.*

➤ **Verplicht inbouwen privacybescherming en veiligheid**

Als ActiZ maken we ons al enige tijd zorgen over het gebrek aan privacybescherming in de zorg, het gaat immers om zeer privacygevoelige medische gegevens. Met de komst van de Wegiz is er een

¹ <https://dizra.gitbook.io/dizra/manifest>

² <https://www.nictiz.nl/>

mooie kans om privacy toekomstbestendig te regelen. Door leveranciers te verplichten om privacybescherming en veiligheid in te bouwen in hun systemen. Dit soort *privacy and security by design* maakt gegevensuitwisseling veiliger en minder afhankelijk van het gedrag van mensen. Dit betekent dat in plaats van medewerkers lastig te vallen met omslachtige inlogmethodes, of juist al te gemakkelijk toegang te geven tot te veel gegevens, privacybescherming in de ontwerpfase van het product het uitgangspunt is.

- *ActiZ pleit voor het opnemen van een verplichting in de wet voor leveranciers om privacybescherming en veiligheid in te bouwen in hun systemen*
- **Verplicht 'open source' voor generieke functies**

Het is verstandig om in de Wegiz op te nemen dat de software waarmee generieke functies (identificatie, authenticatie, autorisatie, logging) gebouwd zijn, met 'open source'- componenten gemaakt worden. Zo kunnen de betrokken experts de broncode gebruiken, bekijken, kopiëren, ervan leren, aanpassen of delen. Dit maakt de software niet alleen beter maar ook veiliger. Het wordt daarnaast ook eenvoudiger om te controleren of daadwerkelijk gebouwd is met open internationale standaarden.

- *ActiZ pleit ervoor om in de wet op te nemen dat de software waarmee generieke functies (identificatie, authenticatie, autorisatie, logging) gebouwd zijn, openbaar (ofwel 'open source') gemaakt worden.*

Gegevensuitwisseling tussen cliënt en zorgaanbieder

De Wegiz zou ook betrekking moeten hebben op de gegevensuitwisseling tussen cliënt en zorgaanbieder. Dit past uitstekend in de wet. Bovenstaande punten onderstrepen dit. De zorg is er voor en met de cliënt. Faciliteer daarom met deze wet, inclusief bovenstaande punten, dat de cliënt een gelijkwaardige positie in het zorgsysteem kan innemen.

Tot slot

Al met al dragen de bovengenoemde punten bij aan het profijt dat cliënten én professionals hebben van de Wegiz. Zorgprofessionals beschikken over de gegevens die nodig zijn om continuïteit van de zorg te kunnen bieden. Zij hoeven minder te bellen en over te typen, zullen daardoor meer werkplezier ervaren. Cliënten krijgen toegang tot de over hen geregistreerde en gedeelde zorggegevens en zo meer regie over hun leven en zorg. Op die manier draagt de wet bij aan de transformatie van de zorg naar een duurzaam, betaalbaar en toegankelijk informatiestelsel in de zorg.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neemt u contact op met ActiZ:
Thomas Oostlander (t.oostlander@actiz.nl / 06-82963697), junior public affairs ActiZ of Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035), coördinator public affairs ActiZ